

Inför kommunal maxlön, svar på motion (V)

Förslag till personalutskottets beslut

1. Kommunledningsförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Kommunledningsförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen avslås med hänvisning till att det inte är förenligt med löneavtalen att låta förtroendevaldas arvoden styra lönenivåer för medarbetare och därför bedöms det ej möjligt att låta arvodesnivån sätta lönetak för lönenivån på medarbetare.

Ärende

I en motion inkommen 2016-11-29 föreslår Vänsterpartiet att ingen tjänsteperson eller chef i Linköpings kommun eller dess bolag som anställs från och med att beslut om maxlön tas ska ha en högre månadslön än vad kommunstyrelsens ordförande får i månadsarvode.

Kommunallagen anger de ersättningsformer som förtroendevalda har rätt till, till exempel ersättning för förlorad arbetsinkomst och fast arvode. Lokala regler för ersättning till förtroendevalda i Linköpings kommun fastställs i ett kommun-fullmäktigebeslut för mandatperioden.

Medarbetare i kommunen eller dess bolag får lön till skillnad från arvode. Lönesättningen av anställda regleras via kollektivavtalade löneavtal mellan arbetsgivar- och arbetstagarparten. De grundläggande principerna i löneavtalen, oavsett förvaltningsorganisation eller kommunalt bolag, är individuell och differentierad lön som ska avspegla uppnådda mål och resultat. Det förtydligas även att förutsättningarna för att rekrytera och behålla personal påverkar lönebildningen.

Förtroendevaldas arvode har inte någon koppling till de faktorer som påverkar lönepolitiken. Det är inte förenligt med löneavtalen att låta förtroendevaldas arvoden styra lönenivåer för medarbetare och det bedöms därför ej möjligt att

låta arvodesnivån sätta lönetak för lönenivån på medarbetare. Ett bifall till motionen bedöms även ha en negativ inverkan på kompetensförsörjningen för både kommunala bolag och förvaltningsorganisation.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse - Inför kommunal maxlön, svar på motion (V), 2018-10-09

Motionen

Bakgrund

I en motion inkommen 2016-11-29 föreslår Vänsterpartiet att ingen tjänsteperson eller chef i Linköpings kommun eller dess bolag som anställs från och med beslut om maxlön tas ska ha en högre månadslön än vad kommunstyrelsens ordförande får i månadsarvode.

Kommunallagen (4 kap 12-15 §§) anger de ersättningsformer som förtroendevalda har rätt till, t.ex. i form av ersättning för förlorad arbetsinkomst och fast arvode. I 4 kap 14 § framgår att kommunfullmäktige får besluta att förtroendevalda i skälig omfattning ska få arvode för det arbete som är förenat med uppdraget. Arvodets storlek preciseras inom Linköpings kommun i dokumentet *Ersättningar till förtroendevalda - Regler för ekonomiska ersättningar till förtroendevalda i Linköpings kommun 2015-2018* som beslutas av kommunfullmäktige inför kommande mandatperiod. Där anges att månadsarvodet för kommunstyrelsens ordförande för den nu gällande mandatperioden är 74 360 kr.

Tjänstepersoner och chefer som är anställda i kommunens förvaltningsorganisation eller dess bolag får lön till skillnad från det arvode som de förtroendevalda får. Utgångspunkten för lönesättningen av anställda finns inom arbetsrätten och regleras vanligen via kollektivavtalade löneavtal mellan arbetsgivar- och arbetstagarparten. För Linköpings kommun och dess bolag gäller olika kollektivavtal men den huvudsakliga inriktningen är densamma. De grundläggande principerna är en individuell och differentierad lön som ska avspegla uppnådda mål och resultat. Utifrån detta blir lönespridning ett centralt begrepp för att tydliggöra arbetsgivarens lönepolitik. Det förtydligas även att förutsättningarna för att rekrytera och behålla personal påverkar löne- och anställningsvillkoren.

Lön för en befattning sätts utifrån ansvar, befogenhet, svårighetsgrad och marknadspåverkan samt den individuella prestationen. Kraven på olika befattningar ser olika ut och lönenivån är olika påverkade av marknaden. Varje arbetsgivare måste utifrån sin organisation och befattningar forma lönestrukturen från sin lönepolitik. Förvaltningsorganisationen och de kommunala bolagen är olika arbetsgivare med olika lönepolitik utifrån olika behov och befattningar i organisationen. Omfattningen av befattningar i kommunkoncernen som har högre månadslön än månadsarvodet för kommunstyrelsens ordförande är enligt nedanstående tabell:

Organisation	Antal medarbetare
Förvaltningsorganisationen	16 st
Helägda kommunala bolag	26 st

Det kan inte ses som förenligt med löneavtalen att besluta om ett maxtak för

lön utifrån en faktor som ligger utanför arbetsmarknadens parter befogenheter, eftersom löneavtalen har inriktning på individuell och differentierad lön där lönespridning är en viktig faktor. Något prejudikat finns inte på området. Nivån på arvudet tar inte heller hänsyn till samspelet mellan lönepolitik, kompetensförsörjning och marknadslöneläget vilket innebär en negativ inverkan på kompetensförsörjningen för både de kommunala bolagen och förvaltningsorganisationen.

Det kan även konstateras att motioner med motsvarande förslag har behandlats både inom stat och kommun. Se till exempel motionerna 2005/06:Fi282 och 2016/17:2617 inom staten och motion 2015 nr 126 i Göteborgs stad.

I motionerna inom staten anförs att statsministerns lön borde vara lönetak för statens anställda och anställda i statens bolag. Finansutskottet, som vid båda ovanstående motioner avstyrkt, konstaterade att det delegerade ansvaret för den statliga arbetsgivarpolitiken också innebär att myndigheterna utifrån sina uppgifter har en betydande frihet vad gäller lönebildning. Vidare hänvisades att löneförmåner för chefer i statlig tjänst ska vara individuella och ska bestämmas mot bakgrund av de krav som ställs på befattningarna samt kvalifikationer och erfarenheter. De ska samtidigt vara konkurrenskraftiga för att trygga en långsiktig försörjning av kvalificerade chefer i statlig verksamhet och ett lönetak för arbete i statlig tjänst i enlighet med motionärernas förslag inte skulle kunna bättre bidra till att skapa legitimitet åt statliga verksamheter eller påverka dagens samhällsklimat i Sverige.

Även i Göteborgs stad avslogs motionen bl.a. med hänvisning till centrala kollektivavtal om lön där tolkningen var att generella krav på återhållsamhet av löneökningar för chefer och specialister på vissa nivåer kan uppfattas som en förutsättning som strider mot kollektivavtalens formuleringar.

Den sammanlagda bedömningen blir därför att det vaken är möjligt eller lämpligt att låta arvodesnivån styra anställdas lönenivå.

Kommunala mål

9. En kommun med bra arbetsvillkor

Jämställdhet

Förslaget påverkar kvinnor och män med löner över KSOs arvode på samma sätt. I förvaltningsorganisationen är fördelningen 56% kvinnor och 44% män av de som idag har en lönenivå över KSOs arvode.

När medlingsinstitutet 2016 jämför kvinnors och mäns löner har kvinnor i genomsnitt 88 procent av mäns lön. Variationen mellan olika sektorer är stor. Minst är löneskillnaden inom kommunerna där den är 3,4 procent. När man genom standardvägning tar hänsyn till skillnader i yrke, sektor, utbildning, ålder och arbetstid återstår en oförklarad löneskillnad på 0,3 procent i

kommunsektorn (Medlingsinstitutet, *Löneskillnaden mellan kvinnor och män 2016*).

Det finns studier som visar på att individuella lönesystem gynnar kvinnors löneutveckling (SACO, *Kvinnor och män i en individualiserad lönebildning 2011*).

Samråd

Tjänstemannaledning Stadshus AB tillstyrker förslag till beslut. Juridikfunktionen har granskat förslaget utifrån kommunallagen och tillstyrker Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut. Juridikfunktionen tillägger därutöver att det är tveksamt om kommunfullmäktige utifrån aktiebolagslagen kan besluta om lönenivåer i de kommunala bolagen.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

Förhandling enligt MBL § 11. De fackliga organisationerna hade inget att invända mot arbetsgivarens förslag. Protokoll bifogas tjänsteskrivelsen.

Kommunledningsförvaltningen

Paul Håkansson

Sonja Erlandsson

Beslutet skickas till:
Kommunfullmäktige
Motionären